

Aster ageratoides 'Bocosir' (SIRIUS)
(FOTO: BD)

Veldkeuringen 2023

R.T. Houtman

De KVBC-Awards worden toegekend na veldkeuring van nieuwe cultivars. In 2023 werden vier cultivars door de keuringscommissie van de Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen met de KVBC-Award bekroond.

Bij het keuren wordt gebruik gemaakt van een scorekaart. Aan de hand van vooraf vastgestelde criteria geeft de scorekaart een compleet beeld van de eigenschappen van de cultivar. Deze criteria zijn, naast de algemene indruk: plantvorm en groei, blad (kwaliteit, kleur en sierwaarde), bloei (bloeirijkheid, bloeiduur, schonen/sierwaarde bij uitbloei en de sierwaarde van de bloemen zelf), ziektebestendigheid, en toepassingsmogelijkheden. Afhankelijk van de te keuren cultivar worden criteria toegevoegd. Uiteraard discussieert de keuringscommissie over de plant aan de hand van de criteria op de scorekaart. De conclusies worden, naast de gegeven cijfers, in het rapport opgenomen. Op basis van de gemiddelde score van de criteria kan een KVBC-Award worden toegekend in Brons, Zilver of Goud. Tijdens veldkeuringen kan de keuringscommissie de cultivar op meerdere momenten per jaar -of jaren- beoordelen. In 2023 werden zes nieuwe cultivars gekeurd, maar bij twee hiervan werd besloten de veldkeuringen in 2024 voort te zetten en mogelijk af te ronden. Vier cultivars werden na keuring bekroond met KVBC-Awards.

***Aster ageratoides* 'Bocopola' (POLARIS)**
KVBC-Award Brons

WINNER/INZENDER: Boot & Dart Boomkwekerijen BV, Boskoop, 2022

GROEIWIJZE: dicht en bossig, breed opgaand, uiteindelijk bolrond, ± 60 cm hoog, vormt worteluitlopers.

BLADEREN: smal eirond tot langwerpig, 5,0-6,0 cm lang en 1,6-1,8 cm breed, top spits, voet spits tot wigvormig, bladrand grof getand-gezaagd met 2-7 tanden aan elke zijde, beide zijden met zeer korte, vrij stugge beharing, daardoor iets ruw aanvoelend; bovenzijde groen; RHS 137A, onderzijde lichter; RHS 147B.

BLOEMEN: in losse, eindstandige tuilen; hoofdje circa 2,4 cm in doorsnede, bestaand uit omwindselbladen, buisbloemen en lintbloemen; omwindselbladen 26-30, langwerpig tot omgekeerd eirond, circa 4 mm lang en 1-1,5 mm breed, licht geelgroen; RHS 145A/B; buisbloemen 40-50, kroonslippen geel; RHS 6A/B, bij uitbloeien groenwit verkleurend; RHS 157A en iets donkerder; lintbloemen 22-30, smal langwerpig tot smal omgekeerd eirond, circa 1,0 cm lang en 2 mm breed, wit; RHS NN155D.

BLOEITIJD: half augustus-half oktober.

Aster ageratoides 'Bocopola' (POLARIS)
(FOTO: BD)

Aster ageratoides is een zeer sterke soort, met een aantal eigenschappen die de planten uitermate geschikt maken voor toepassing in de openbare ruimte. De planten groeien van nature bossig en breiden zich uit door worteluitlopers. Hierdoor kan een plantvak snel dichtgroeien, waardoor onkruiden minder, of geen kans krijgen zich te ontwikkelen. Een zeer belangrijke positieve eigenschap van *A. ageratoides* is dat de soort resistent is tegen meeldauw. Met name in grootschalige toepassingen is dit een groot voordeel ten opzichte van andere asters. En, niet onbelangrijk, de bloemen trekken bijzonder veel bijen, vlinders en zweefvliegen aan. In 1983 werd door het Deense Instituut for Landskapsplanter tijdens een reis naar Japan materiaal van *Aster ageratoides* verzameld. Verschillende selecties hieruit werden benaamd, waarvan 'Asran' en 'Ashvi' de bekendste zijn. Later werden door het toenmalige PPO in Boskoop de cultivars 'Stardust' (lichtpaars) en 'Starshine' (wit) geïntroduceerd. In praktijk is 'Asran' veruit de meest toegepaste cultivar. Maar de lilaparse bloemkleur is wat flets

en niet enorm aantrekkelijk. Er zijn verschillende cultivars met donkerder bloemen, maar deze groeien beduidend losser en zijn daarom niet geschikt voor grootschalige toepassing. Het veredelingsprogramma bij Boot & Dart Boomkwekerijen BV was erop gericht om planten te ontwikkelen voor toepassing in de openbare ruimte, met meer sprekende bloemkleuren. Uiteraard met dezelfde positieve eigenschappen als 'Asran', maar bij voorkeur iets lager groeiend.

De witbloeiende 'Bocopola' (POLARIS) heeft weliswaar geen sprekende (donkere) bloemkleur, maar kan worden beschouwd als een kleine verbetering van de, eveneens wit bloeiende, 'Starshine'. 'Bocopola' stoelt iets minder sterk uit, het blad is iets donkerder groen en vooral in pot gekweekt staat het blad wat minder schuin omhoog dan bij 'Starshine'. Wel zijn de bloemhoofdjes van 'Bocopola' een fractie kleiner dan bij 'Starshine', maar dat valt door de rijke bloei van 'Bocopola' nauwelijks op. De oudere Deense cultivar 'Ashvi' wordt 60-90 cm hoog en dus hoger dan 'Bocopola'. Ook begint de bloei van 'Ashvi' ongeveer drie weken later dan de bloei bij 'Bocopola'.

***Aster ageratoides* 'Bocopollu' (POLLUX)** KVBC-Award Zilver

WINNER/INZENDER: Boot & Dart Boomkwekerijen BV, Boskoop, 2022

GROEIWIJZE: dicht en bossig, breed opgaand, uiteindelijk bolrond, ± 90 cm hoog, vormt worteluitlopers.

BLADEREN: smal eirond tot langwerpig, 5,0-6,5 cm lang en 1,8-2,2 cm breed, top spits, voet stomp, bladrand grof getand-gezaagd met 2-6 tanden aan elke zijde, beide zijden met zeer korte stugge beharing, daardoor ruw aanvoelend; bovenzijde groen; RHS 137A/NN137B, onderzijde lichter; RHS 147B.

BLOEMEN: in losse, eindstandige tuilen; hoofdje circa 2,8 cm in doorsnede, bestaand uit omwindselbladen, buisbloemen en lintbloemen; omwindselbladen 26-30, langwerpig tot omgekeerd eirond, circa 4 mm lang en 1,5 mm breed, donker

Aster ageratoides 'Bocopollu' (POLLUX)
(FOTO: BD)

grijspurper; RHS N186C, basis geelgroen; RHS 146D; buisbloemen 30-36, kroonslippen geel; RHS 6A/B, bij uitbloeien purper verkleurend; RHS N77C; lintbloemen 19-21, smal langwerpig tot smal omgekeerd eirond, circa 1,3 cm lang en 2-3 mm breed, lichtviolet; bij openen RHS N87D aan de basis en iets donkerder naar de top; RHS N87C, volledig geopend RHS N87C en iets donkerder naar de top.
BLOEITIJD: begin augustus-half oktober.

De lichtviolet bloemkleur is beduidend donkerder en intenser dan bij 'Asran' en als zodanig is 'Bocopollu' (POLLUX), evenals 'Bocosir' (SIRIUS), een goede aanvulling in dit sortiment. De Japanse cultivar 'Ezo Murasaki' heeft min of meer dezelfde kleur, maar deze plant groeit slanker en losser en is daarom ongeschikt voor grootschalige toepassing in de openbare ruimte. 'Bocopollu' heeft dezelfde algemene eigenschappen als beschreven bij 'Bocopola', maar is door de iets hogere groei bij uitstek geschikt voor toepassing in grotere plantvakken. De bloei lijkt sterk op die van 'Bocosir', maar een duidelijk verschil is dat de bloemen van 'Bocopollu' iets

lichter violet zijn in het hart dan aan de toppen van de lintbloemen. Bij 'Bocosir' zijn de lintbloemen egaler van kleur.

***Aster ageratoides* 'Bocosir' (SIRIUS)** KVBC-Award Goud

WINNER/INZENDER: Boot & Dart Boomkwekerijen BV, Boskoop, 2022

GROEIWIJZE: dicht en bossig, breed opgaand, uiteindelijk bolrond, ± 60 cm hoog, vormt worteluitlopers.

BLADEREN: smal eirond tot langwerpig, 4,3-4,7 cm lang en 1,6-1,9 cm breed, top spits, voet stomp, bladrand grof getand-gezaagd met 1-5 tanden aan elke zijde, beide zijden met zeer korte stugge beharing, daardoor ruw aanvoelend; bovenzijde groen; RHS NN137B, onderzijde lichter; RHS 147B.

BLOEMEN: in losse, eindstandige tuilen; hoofdje circa 2,8 cm in doorsnede, bestaand uit omwindselbladen, buisbloemen en lintbloemen; omwindselbladen 26-30, langwerpig tot omgekeerd eirond, circa 4 mm lang en 1,5 mm breed, donker

Hydrangea paniculata 'LC NO16' (LIVING LITTLE ROSY) in juli
(FOTO: AS)

grijspurper; RHS N186C, basis geelgroen; RHS 144C; buisbloemen 30-36, kroonslippen geel; RHS 6A/B, bij uitbloeien purper verkleurend; RHS N77D; lintbloemen 19-21, smal langwerpig tot smal omgekeerd eirond, circa 1,3 cm lang en 2-3 mm breed, lichtviolet; RHS N87C, iets donkerder naar de top. BLOEITIJD: eind juni-begin oktober.

De sprekende lichtviolet bloemkleur van 'Bocosir' (SIRIUS) verschilt slechts in detail van 'Bocopollu' (POLLUX), maar 'Bocosir' heeft een unieke eigenschap die de plant onderscheidt van alle andere *A. ageratoides*. Eind juni openen de eerste bloemen van 'Bocosir' al, zo'n vier weken voordat de andere cultivars de bloemen openen. Daarbij is de bloeitijd bijzonder lang, 'Bocosir' is slechts een week tot 10 dagen eerder uitgebloeid dan de andere cultivars. Bovendien groeit de cultivar relatief laag. Tel hierbij de algemene positieve eigenschappen van *A. ageratoides* op. 'Bocosir' is een vernieuwende cultivar, met een zeer hoge sier- en gebruikswaarde.

***Hydrangea paniculata* 'LC NO16' (LIVING LITTLE ROSY)**

KVBC-Award Goud

WINNER/INZENDER: Alex Schoemaker Living Creations, Boskoop, 2021

GROEIWIJZE: compact breed opgaand tot vrijwel bolrond, uiteindelijk circa 90 cm hoog en breed.

TIJGEN: grijsbruin tot grijspurper.

BLADEREN: eirond tot elliptisch, 7-10 cm lang en 3,5-5,5 cm breed, top toegespitst, voet kort wigvormig tot stomp, rand gezaagd, middengroen.

BLOEIWIJZE: dichte pluim, breed ovaal tot kort kegelvormig, tot circa 20 cm groot, stevig, met veel steriele (lok)bloemen die de fertiele bloemen deels bedekken.

BLOEMEN: steriele bloemen 2,5-3 cm groot; met 4, soms 5 kelkbladen, breed omgekeerd eirond tot breed elliptisch, top afgerond tot ondiep uitgerand, wit; RHS 155C, bij uitbloeien roodpurper; RHS 183D, onderzijde RHS 185C/D); fertiele bloemen circa 8 mm groot, wit.

Hydrangea paniculata 'LC NO16' (LIVING LITTLE ROSY) in september
(FOTO: AS)

BLOEITIJD: begin augustus-eind september.

'LC NO16' (LIVING LITTLE ROSY) is een opvallend compacte cultivar met een regelmatige groeiwijze. Het blad is middengroen en blijft tot laat in het seizoen zeer gezond. De bloempluimen zijn niet opvallend groot, maar het formaat is goed in verhouding met de plantgrootte. Tijdens de bloei wordt iets doorwas gevormd, maar dit is niet storend. De steriele bloemen sluiten de

bloempluimen niet geheel af, waardoor insecten de fertiele bloemen nog goed kunnen bereiken. Bij het uitbloeien kleuren de steriele bloemen intens grijspurper, wat een behoorlijke toevoeging aan de sierwaarde is. 'LC NO16' is een zeer bloeirijke cultivar die door het compacte formaat zeer breed toepasbaar is, zowel in de openbare ruimte als in tuinen van elk formaat of als potplant.

SUMMARY

In 2023 four recently introduced cultivars were awarded a KVBC-Award. When plants are assessed, the Trials Committee of the Royal Boskoop Horticultural Society (KVBC) uses score sheets. Committee members give ratings for a fixed number of criteria per plant. Depending on the total score an award can be given in Bronze, Silver or Gold. A better insight in the assessment process is created by using and publishing these score-sheets. It can also give breeders an idea of the criteria their plants must meet in order to get a high score.

In 2023, two cultivars received a KVBC-Award in Gold, one cultivar received a KVBC-Award in Silver and one cultivar received a KVBC-Award in Bronze. These four award-winning plants are described.